

Utkast til forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet i medhold av lov av 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur §§ 9,14, 21, 27, 28, 29, 30 og 31 og lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet m.v. §§ 7, 19, 23, 24, 25, 26, 28 og 32.

Kapittel 1. Formål og virkeområde

§ 1. Formål

Forskriften skal bidra til at et utvalg av de viktigste laksebestandene gis en særlig beskyttelse ved å stille særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder.

§ 2. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder innenfor nasjonale laksefjorder og laksevassdrag beskrevet i vedlegg 1 og 2, og i områdene inntil 5 km utenfor de nasjonale laksevassdragene.

Forskriften retter seg mot enhver som har eller skal ha tillatelse etter lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur § 4 eller godkjenning etter forskrift 17. juni 2008 om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m. § 5.

Forskriften retter seg også mot enhver som har eller skal ha godkjenning etter forskrift 30. august 2002 nr. 941 om slakterier og tilvirkingsanlegg for akvatiske dyr fra akvakulturanlegg og havbeite § 4, samt ansvarlig for drift av notvaskerier.

Forskriften gjelder drift av akvakulturanlegg, slakteri og tilvirkingsanlegg, samt notvaskerier.

Kapittel 2. Særskilte krav til etablering og drift innenfor nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevassdrag.

§ 3. Etablering og flytting av akvakulturanlegg m.m.

Det er ikke tillatt å etablere nye akvakulturanlegg for produksjon av matfisk og stamfisk av anadrom fisk, herunder virksomhet med forsøks-, forsknings- og undervisningsformål, samt akvakulturanlegg for produksjon av ål i sjø.

Det kan gis tillatelse til etablering av nye akvakulturanlegg til eksisterende virksomheter med matfisk og stamfisk av anadrom fisk, herunder virksomhet med forsøks-, forsknings- og undervisningsformål, dersom dette er nødvendig for å gjennomføre fullstendig årsklasseskille og/eller brakklegging av akvakulturanlegg. Slike akvakulturanlegg må etableres minst 30 km fra nasjonale laksevassdrag.

Det er ikke tillatt å flytte akvakulturanlegg for produksjon av matfisk og stamfisk av anadrom fisk, herunder virksomhet med forsøks-, forsknings- og undervisningsformål nærmere nasjonale laksevassdrag.

Det er ikke tillatt å overføre kapasitet fra akvakulturtillatelser eller felles biomassetak utenfra og inn i en nasjonal laksefjord.

§ 4. Etablering og flytting av slakterier og tilvirkingsanlegg m.m.

Det er ikke tillatt å etablere nye slakterier eller tilvirkingsanlegg for anadrom fisk.

Det er ikke tillatt å flytte allerede etablerte slakterier for anadrom fisk.

Mattilsynet kan fastsette tak for maksimalt tillatt slaktevolum for eksisterende anlegg. Økning av slaktevolum tillates ikke med mindre det gjennomføres tiltak som medfører redusert risiko for villaksen.

§ 5. Nasjonale laksefjorder – flytteplikt fra særskilte områder m.m.

Etablerte akvakulturanlegg for produksjon av matfisk og stamfisk av anadrom fisk, samt ål, skal innen 1. mars 2011 flytte ut av følgende nasjonale laksefjorder:

Svennerbassenget: Sandøy – Strømtangen

Kysten Jæren – Dalane: Tungenes fyr – Åna – Sira

Sognefjorden: Ortmark – Nessane

Nordfjord: Stårheim – Hamnes, Finnvika – Åseneset

Sunndalsfjorden: Fjøseid – Merraberget

Romsdalsfjorden: Hamnneset – Okseneset

Halsafjorden: Aksnes – Flesa

Trondheimsfjorden: Agdenes Fyr – Brekstad

Namsfjorden: Kårbringeskjær – Knappholman, Husvika – Kaldklauv og Fosnes – Namsos kommuner

Neidenfjorden/Bøkfjorden: Skoalaidvakki rundt Kjøløya til Geresgåppi og Bøkfjord fyr - Raigebakti

Kvænangen: smalt sund vest for Balderselva

Altafjorden: Altneset – Isnestofte

Porsangen: Ytre Veidnes – Kjerringsvikneset

Tana: Russevik – Skarveneset

Plan for flytting skal være fremlagt for Fiskeridirektoratets regionkontor innen 1. mars 2010.

Det er ikke tillatt å etablere tilleggslokaliteter for anadrom fisk i nasjonale laksefjorder som nevnes i første ledd.

Første ledd gjelder ikke eksisterende forsøks-, forsknings- og undervisningsanlegg.

§ 6. Nasjonale laksevassdrag – avstandskrav og flytteplikt

Akvakulturanlegg for produksjon av anadrom og marin fisk i sjø, samt nye slakterier og tilvirkningsanlegg for marin fisk, skal lokaliseres minst 5 km fra nasjonalt laksevassdrag.

Avløp fra landbasert lokalitet for produksjon av anadrom og marin fisk, skal være plassert med utslippspunktet minst 5 km fra nasjonalt laksevassdrag.

Akvakulturanlegg eller avløp, som nevnt i første og annet ledd, som er nærmere enn 5 km fra nasjonalt vassdrag, skal flyttes innen 1. mars 2011. Plan for dette skal fremlegges Fiskeridirektoratets regionkontor innen 1. mars 2010.

§ 7. Notvaskerier

Brukte oppdrettsnøter fra akvakulturanlegg skal transporteres i tett beholder, og avrenningsvann fra noten skal samles opp på notvaskeriet og behandles. Nøter fra akvakulturanlegg fra nasjonale laksefjorder skal holdes atskilt fra nøter med opprinnelse fra akvakulturanlegg utenfor sonen.

Nøter må være merket med navn på opprinnelseslokalitet og lokalitetsnummer.

Ved rengjøring og desinfeksjon av nøter fra akvakulturanlegg med mistanke om, eller påvist listeført sykdom, skal alt avløpsvann samles opp, filtreres og desinfiseres før utslipp.

§ 8. Avløp

Mattilsynet kan fastsette ytterligere krav til behandling av avløp fra slakteri og tilvirkingsanlegg, samt notvaskerier, dersom dette er nødvendig for å minimalisere faren for smittespredning.

§ 9. Klekkerier og settefisk av anadrome arter, samt kultiveringsfisk

Rogn som tas inn til produksjon av settefisk skal være desinfisert.

Det er ikke tillatt å ta inn fisk til akvakulturanlegg for produksjon av settefisk eller kultiveringsfisk av anadrome arter uten særskilt tillatelse fra Mattilsynet.

Produksjon av kultiveringsfisk skal baseres på lokal stamme.

§ 10. Forbud mot flytting av fisk

Det er forbudt å flytte fisk som er satt ut i akvakulturanlegg i sjø fra en lokalitet til en annen.

§ 11. Transport av fisk til slakteri

Det er forbudt å ta inn levende fisk fra akvakulturanlegg utenfor nasjonale laksefjorder eller nasjonale laksevassdrag, som er underlagt restriksjoner som følge av mistanke om eller påvisning av listeført sykdom, til slakterier innenfor nasjonale laksefjorder og nasjonale vassdrag.

§ 12. Slaktermerder

Det er ikke tillatt å slepe slaktermerder med fisk innenfor eller over grensene for en nasjonal laksefjord.

Det er ikke tillatt med etablering av nye eller utvidelse av slaktermerder ved eksisterende slakterier innenfor en nasjonal laksefjord eller nasjonalt laksevassdrag.

§ 13. Kontroll av nøter

Nøter som skal brukes i akvakulturanlegg skal kontrolleres før de tas i bruk, og regelmessig under driften.

Dersom maskebrudd påvises under drift skal dette utbedres snarest. Dersom maskebruddene er så små at fisken likevel ikke kan rømme, skal maskebruddene utbedres innen 30 dager.

Kontroll av not skal journalføres i driftsjournalen.

§ 14. Utvidet sykdomskontroll

I tillegg til de helsekontrollene som er påkrevet etter forskrift av 16. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) § 50 og § 62, skal det på akvakulturanlegg med stamfisk, matfisk, settefisk eller kultiveringsfisk gjennomføres ytterligere helsekontroller.

Akvakulturanlegg med stamfisk, matfisk, settefisk eller kultiveringsfisk, skal ha minst 12 rutinemessige helsekontroller per år. Disse skal fordeles slik at det er maksimum 8 uker mellom hver helsekontroll.

§ 15. Særskilte tiltak mot lakselus

Mattilsynet kan i nasjonale laksefjorder gjennomføre særskilte tiltak mot lakselus, herunder:

- 1) avlusing ved lavere tiltaksgrenser enn de som er nevnt i forskrift av 9. juli 2008 nr. 797 om bekjempelse av lus i akvakulturanlegg § 5, første ledd,
- 2) samordnet avlusning i et nærmere angitt tidsrom,

- 3) samordnet utsett og brakklegging som en del av tiltakene mot lakselus,
- 4) sette spesifikke krav hvilket middel mot lakselus som skal brukes,
- 5) sette krav til avlusningsmetodikk, herunder bruk av presenning eller brønnbåt,
- 6) andre påbud, forbud og tiltak i tråd med forskriftens formål.

Kapittel 3. Avsluttende bestemmelser.

§ 16. Tilsyn og vedtak

Fiskeridirektoratet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i forskriftens § 3, § 5, § 6, § 10, § 11 og § 12.

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i denne forskriftens § 4, § 6, § 7, § 8, § 9 og § 12.

§ 17. Dispensasjon

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene nevnt i § 13 første ledd, med unntak av § 3 første ledd, samt §§ 5 og 6.

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene nevnt i § 13 annet ledd, med unntak av § 4 første ledd og § 6.

Departementet er klageinstans i saker om dispensasjon fra forbud mot flytting av etablert virksomhet etter § 3 tredje ledd og § 4 annet ledd.

Det er en forutsetning for dispensasjon etter denne bestemmelse, at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 18. Pålegg og tvangsmulkt m.v.

Det organ som er gitt myndighet etter § 13 kan fatte vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i eller i medhold av denne forskriften.

Det kan fattes vedtak etter:

- a) lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv § 23 om tilsyn og vedtak, §§ 24-26 om særskilt smittesanering, stenging og virksomhetskarantene og tvangsmulkt
- b) lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur § 9 om endring og tilbaketrekking av tillatelse, § 27 om pålegg om tiltak, § 28 om tvangsmulkt, § 29 om iverksetting av tiltak for den ansvarliges regning og § 30 om overtredelsesgebyr
- c) forskrift 29. mars 2007 nr 361 om reaksjoner ved overtredelse av akvakulturloven

§ 19. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser som er hjemlet i lov 19. desember 2003 nr 124 om matproduksjon og mattrygghet, eller vedtak gjort i medhold av den, er straffbart i henhold til samme lovs § 28.

Forsettlig eller grov uaktsom overtredelse av bestemmelser som er hjemlet i lov 17. juni 2005 nr 79 om akvakultur, eller vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til samme lovs § 31.

§ 20. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

Bestemmelsene i § 10 trer i kraft [6 mnd etter ikrafttredelse]